Molenlandse oplegger bij de Notitie extra maatregelen bestrijding armoede

In deze oplegger voorzien wij de notitie Aanvullende maatregelen voor het bestrijden van armoede en de daarin genoemde maatregelen van een Molenlandse reactie. Daarin worden de adviezen van de adviesorganen (Adviesraad Sociaal Domein Molenlanden en Cliëntenraad Avres) meegewogen. Deze oplegger geeft richting aan de verdere uitwerking.

1. **Aanpassing inkomensgrens voor minimavoorzieningen**

De coalitie heeft afgesproken dat de inkomensgrens wordt opgetrokken van 120% van het sociaal minimum naar 130%. Dat betekent dat voorgesteld wordt aan de gemeenteraad om voor optie 1. te kiezen. En aan het bestuur van Avres te verzoeken hier zo spoedig mogelijk maar in ieder geval uiterlijk per 1 januari 2023 uitvoering aan te geven.

Molenlandse inzet: kiezen voor optie 1. en het bestuur van Avres verzoeken dit uiterlijk per 1 januari 2023 uit te voeren.

2. **Vergroten psychologisch, sociaal en maatschappelijk kapitaal**

Het gaat hier vooral om versterking van basisvaardigheden en zelfredzaamheid. Bijvoorbeeld door groepswerk via Sociaal Team en via het aanbod van Bibliotheek aan zet in het kader van laaggeletterd- en gecijferdheid en versterken digitale vaardigheden. Ook via de Stichting Welzijn Molenlanden en vrijwilligersorganisaties wordt er lokaal veel aangeboden in Molenlanden. Er is sprake van een stevig netwerk en fundament in Molenlanden. Met de lokale partners wordt onderzocht waar er aanpassing of versterking nodig en mogelijk is.

Molenlandse inzet: in overleg en samenwerking met lokale partners aanpassen of versterken

3. **Stress sensitieve dienstverlening**

Avres past dit toe in de schuldhulpverlening en houdt rekening met afname van vaardigheden door langdurige stress door o.a. armoede. Het is zinvol dit breder toe te passen in de dienstverlening van Avres en ook lokaal.

Molenlandse inzet: Avres past dit breder toe en biedt deze kennis en vaardigheden lokaal aan.

4. **Energiebesparende tips en maatregelen**

Door de stijgende energieprijzen hebben steeds meer, vooral financieel kwetsbare, huishoudens moeite om hun energierekening te betalen. Om huishoudens die het hardst worden geraakt te ondersteunen, heeft het Rijk een aantal maatregelen getroffen, waaronder een eenmalige energietoeslag van €800 (+ € 500 vanaf het najaar 2022) voor huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Deze energietoeslag wordt via Avres uitgekeerd.

Daarnaast hebben gemeenten van het Rijk extra middelen ontvangen om huishoudens met energiearmoede gerichter te ondersteunen. Gemeenten hebben hiervoor eenmalig extra middelen van het Rijk ontvangen. Voor Molenlanden is dit afgerond € 450.000. In Molenlanden wordt hiervoor een project opgezet met lokale partners (waaronder de woningbouwcorporaties en Avres) met inzet van Het Nieuwe Wonen en Stichting Welzijn Molenlanden (klussendienst). Samenwerking met maatschappelijke organisaties rondom de doelgroep is hierbij van belang. Doel is inwoners met een

lager inkomen en een relatief hoge energienota te helpen met gericht advies, ondersteuning en concrete besparingsmaatregelen.

Molenlandse inzet: opzetten Molenlandse project 'Energiearmoede' en eventueel voor extra middelen in oktober of november een raadsvoorstel voorleggen aan de gemeenteraad.

5. Kansen voor kinderen en jongeren

- **Gezonde financiële start voor jongeren**
  Het gaat om een soepele overgang van -18 naar +18. Veel jongeren en hun ouders weten niet goed wat geregeld moet worden. In de Geldkrant is daar in tekst in 2022 ook aandacht aan gegeven. Een aansprekende (digitale) toepassing aanbieden of onder de aandacht brengen, zou een goede aanvulling zijn. En dit gericht aanbieden via de gemeente bijv. als iemand 8 jaar wordt.

Molenlandse inzet: gemeente(n) en Avres zoeken en bieden samen een toepassing gericht aan.

- **Herhaling van voorlichting aan kinderen (op basis- en middelbaar onderwijs)**
  Avres heeft dit eerder gedaan en bleek erg nuttig en gewaardeerd. Verdient dus herhaling/ voortzetting.

Molenlandse inzet: samen met scholen onderzoek doen naar de behoefte en bij positief resultaat via Avres en gemeente laten organiseren.

Jongeren perspectief fonds of een vergelijkbare vorm
Dit is een integrale intensieve aanpak voor jongeren tot 27 jaar met belemmerende schulden. Dit vraagt nog onderzoek met Avres en de gemeenten Vijfheerenlanden, Gorinchem en de scholen.

Molenlandse inzet: in de uitwerking eerst onderzoek doen met Avres, gemeenten en scholen naar vraag en mogelijkheden

- **Promotie van de Week van het geld**
  Dit is in 2021 aanleiding geweest voor het huis-aan-huis aanbieden van de Geldkrant Molenlanden. Dat bleek in een behoefte te voorzien. Een papieren Geldkrant vraagt veel voorbereiding en budget dus is jaarlijks niet haalbaar . Als er nog exemplaren beschikbaar zijn en de informatie nog relevant worden die opnieuw verspreid. Daarom is het zinvol andere mogelijkheden te onderzoeken met Avres en lokale partners hoe hieraan aandacht te besteden.

Molenlandse inzet: Week van het Geld passend jaarlijks promoten samen met Avres

6. Preventie en vroegsignalering

- **Aanpak levensgebeurtenissen**
  Belangrijke veranderingen in het leven gaan ook gepaard met veel regelwerk. Een bruikbaar instrument om daarin te helpen is gewenst.

Molenlandse inzet: onderzoek naar bruikbare toepassing

Uitbreiding project vroegsignalering "Vroeg erbij"

Een eerste evaluatie van dit project van Avres is in maart 2022 opgeleverd en op basis daarvan wordt het project voortgezet tot en met 2022. De eerste signalen zijn positief. In het 3e kwartaal volgt een evaluatie met advies over voortzetting.

Molenlandse inzet: bij positieve evaluatie inzetten op voortzetten per 1 januari 2023

- **Sluitende ketenaanpak schulden en versterking lokaal netwerk**

  Dit gaat om het opbouwen en onderhouden van het lokale netwerk en de onderlinge samenwerking. Regelmatige communicatie en het organiseren van netwerkbijeenkomsten dragen daar aan bij. Zoals ook de bijeenkomst op 22 augustus jl. Ook wordt gesignaleerd dat de schuldhulpverlening en preventie van Avres nauwer aan kan sluiten bij het lokaal netwerk. Naar aanleiding van het Ambitiedocument wordt daar verder invulling aan gegeven.

Molenlandse inzet: regelmatige communicatie naar partners en inwoners over het onderwerp armoede en jaarlijkse bijeenkomsten met de netwerkpartners. Aansluiting Avres meenemen in de uitwerking van het Ambitiedocument.

- **Verbreden inzet preventief budgetbeheer**

  Bij preventief budgetbeheer houdt Avres ter voorkoming van schulden en betalingsachterstanden vaste lasten in op de uitkering en betaalt deze namens de cliënt. Dit gebeurd voor cliënten waarvan de verwachting is dat ze (tijdelijk) niet zelf hun financiën goed kunnen beheren bijv. de doelgroep (ex-) GGZ. De pilot in Gorinchem wordt in 2022 geëvalueerd en daarin volgen adviezen over een vervolg en uitbreiding naar de andere gemeenten.

Molenlandse inzet: evaluatie pilot afwachten en indien positief inzetten op verbreding naar Molenlanden.

- **Versterking Sociaal Raadsliedenfunctie over hele werkgebied Avres**

  De gemeenten Gorinchem en Vijfheerenlanden kennen al een sociaal raadsliedenfunctie. Dit is nodig om kwetsbare inwoners de weg te wijzen in onze complexe samenleving en systemen. Denk aan juridische, fiscale en financiële vragen. Inmiddels heeft het college van Molenlanden besloten om tot en met 2023 een sociaal raadsliedenfunctie voor 8 uur per week te subsidiëren. De Sociale Basis is in juni 2022 hiermee gestart.

Molenlandse inzet: tot en met 2023 invulling geven aan 8 uur per week sociaal raadsliedenfunctie door De Sociale Basis en in 2023 besluitvorming over vervolg.

7. Financiële ruimte door inkomensondersteuning

- **Organiseren van diensten van bedrijven voor minima: Minimapas**
  Door mogelijk forse organisatie- en overheadkosten is dit een minder effectieve maatregel. Vijfheerenlanden heeft een pilot lopen om te onderzoeken of dit via de Stichting Leergeld werkbaar is.

Molenlandse inzet: vooralsnog niet kiezen voor een minimakortingspas. Resultaten pilot Vijfheerenlanden verder afwachten.

- **Aanbod diensten van bedrijven voor minima door Stichting Anders**
  Dit gaat om het subsidiëren van de oprichting en start van een Stichting ANDERS Rivierenlanden in navolging van o.a. Drechtsteden en Rijnmond. Inzet van de Stichting is dat concrete hulpvragen van financieel kwetsbaren gekoppeld worden aan lokale ondernemers die deze hulpvragen zonder rekening oplossen. Van de hulpvrager wordt een tegenprestatie voor andere kwetsbaren verwacht. Hiermee

ontstaat een netwerk van maatschappelijke betrokken ondernemers waarmee kwetsbaren praktisch geholpen kunnen worden.

Molenlandse inzet: terughoudendheid ten aanzien van dit initiatief vanwege vraag of het nut van de voorziening de kosten rechtvaardigt.

- **Amsterdamse bijverdienpremie**
  Het gaat om een extra premie bij deeltijdwerk in de uitkering. Het wordt naar verwachting landelijk beleid om (deeltijd)werk meer lonend te maken. Dit afwachten.

Molenlandse inzet: landelijke regelgeving afwachten.

- **Inflatiecorrectie CPI**
  In de verordening voor minimavoorzieningen zijn door Avres vaste bedragen voor vergoedingen opgenomen die al jaren niet geïndexeerd zijn. Voorgesteld wordt mede vanwege de hoge inflatie om met ingang van 2023 te gaan indexeren.

Molenlandse inzet: met ingang van 1 januari 2023 jaarlijks de vergoedingen van de vermelde minimavoorzieningen indexeren met indexeringscijfer meicirculaire. Avres dit verzoeken.

- **Communicatie en promotie van minimaregelingen**
  Het blijft lastig om de doelgroep te bereiken. Daarom zijn extra inspanningen nodig van Avres en de gemeente in samenwerking met lokale partners. Dit om zoveel mogelijk inwoners te informeren.

Molenlandse inzet: met Avres extra inspanningen doen in communicatie om doelgroep en partners te informeren over de voorzieningen.

- **Toepassing kostendelersnorm**
  Korting op de bijstandsuitkering vanwege kostendelen door samenwoning of inwoning, leidt tot onredelijke situaties. Avres past indien nodig maatwerk toe. Het kabinet wil de kostendelersnorm schrappen tot 27 jaar.

Molenlandse inzet: landelijke wetswijziging afwachten en tot die tijd door Avres maatwerk toepassen.

- **Gewenningsperiode samenwoning**
  Enkele gemeenten passen een geleidelijke aanpassing van de uitkering toe bij samenwoning om aan de (financiële) situatie te wennen. Avres gaat onderzoek doen naar de effecten hiervan en komt met een voorstel en besluitprocedure. Eventuele financiële gevolgen worden opgenomen in de begroting van Avres.

Molenlandse inzet: onderzoek en procedure Avres afwachten.

- **Deelnemers schulddienstverleningstraject mogen direct gebruik maken van alle minimaregelingen**
  Voor Vijfheerenlanden wordt dit op verzoek in het kader van het armoedebeleid al toegepast door Avres. Deelnemers aan een schulddienstverleningtraject worden ambtshalve direct toegelaten tot minimavoorzieningen van Avres.

Molenlandse inzet: Avres verzoeken dit met ingang van 1 januari 2023 ook voor Molenlanden toe te passen

Bijlage: Bevindingen Thema-avond "Samen sterk tegen armoede, ook in Molenlanden"

Datum: 22 augustus 2022

- ✓ Er is een sterke behoefte aan gerichte informatie over voorzieningen, verstrekkingen en hulp en ondersteuning zoals de Geldkrant (eenmalige huis-aan-huis krant uit 2021 met lokale informatie).
- ✓ Deze informatie moet eenvoudig en goed beschikbaar en bereikbaar zijn voor zowel de betreffende doelgroep, als de organisaties en andere inwoners om hen door te verwijzen of verder te kunnen helpen.
- ✓ Bij hulp- en bijstandsaanvragen simpele procedures, en meer proactieve begeleiding, hulp en informatie o.a. over voorzieningen en hulp, in plaats van strikt handhaven procedures en voorschriften. Daarbij meer aandacht voor de menselijke maat en werken vanuit de bedoeling.
- ✓ Het wordt als een opdracht en uitdaging gezien om de voorzieningen meer bij de mensen te krijgen en andersom en om daar ieder zijn rol in te vervullen.
- ✓ Regelmatige uitwisseling, bijvoorbeeld door netwerkbijeenkomsten, tussen alle lokale organisaties (zowel vrijwillig als professioneel) is nodig om te weten wat er mogelijk is, wie wat doet of kan doen, en hoe.
- ✓ Er is voldoende capaciteit nodig voor de Sociaal Raadslieden-functie (nu 8 uur per week, de spreekuren zijn gestart in juni 2022 en zitten wekelijks vol)
- ✓ Bij contacten en hulpvragen meer rekening houden met doen- en denkvermogen en de gevolgen van stress
- ✓ De vroegsignalering door kerken en scholen kan versterkt worden
- ✓ Meer aandacht voor aanbod bibliotheken om basisvaardigheden te vergroten (Informatiepunt Digitale Overheid)
- ✓ Benut de mogelijkheden van de Nationale Schuldhulproute
- ✓ Per thematafel hebben een aantal deelnemers aangegeven welke maatregel meer prioriteit of voorkeur heeft en welke minder. Dit wordt meegenomen in de verdere uitwerking van de notitie na besluitvorming in de gemeenteraad.
- ✓ Thema Energiearmoede:
    - Energiebesparende maatregelen primair richten op de 'Avres-doelgroep' die recht heeft op de energietoeslag (minima, bijstandontvangers, schuldhulpverlening) en indien mogelijk aanvullend de middengroep (geen recht op energietoeslag en maar wel hoge energielasten)
    - Rijksmiddelen bedoeld voor structurele ondersteuning met advies en energiebesparende maatregelen gericht en via maatwerk inzetten.
    - Lichte voorkeur inzet middelen voor woningeigenaren. Vraag aan woningcorporaties of versnelling plaatsing van zonnepanelen en koken op inductie mogelijk is. Aanbod vanuit de extra middelen dienen aanvullend te zijn op de verduurzamingsplannen
    - Bevindingen worden meegenomen in verdere uitwerking plan van aanpak energiearmoede